

TELEGRAFUL ROMANU

Nr 60. ANULU XVI.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: în joi și Duminică. — Prenumerele și adresele se fac în Sibiul la expediția poștei pe afara la c. r. postă, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expediția. Pretul prenumerelor pentru Sibiul este de anul 7. fl. v. a. care pe o jumătate de an 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarhia pe un anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru primele și tineri străini pe anu 12 fl. 1/2, anu 6 fl. v. a.

Inseratelor se plătesc pentru
întreagă ora cu 7. cr. și rul, pentru
a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a
treia repetare cu 3 1/4 cr. v. a.

Sabiul, în 28 Iuliu (9 Aug.) 1868.

Sabiul 27 Iuliu.
„Sieb. Deutsches Wochenblatt“, foia septembră, ce apare aici în Sibiul serie în nrul 10 în rubrică, „revista septembră“ urmatorele:

Reminiscenție constituțională.

(Capet)

Cea mai grea imputare se face casei delegaților senatului imperial, pentru că au vedea capii partidelor din treză, ca sperantile lor copilaresc, de a vedea pre Kaiserfeld pasându în locul lui Schmerling, au remasă iluzorie, nu au astăzi în restență de cinci săptămâni, una cuventu macaru, pentru de a protesta împotriva catastrofei ce s-a succesu înaintea ochilor lor. „E durerosu pentru istoricu a descrie situația mai depară, cum se paraliză orice întreprindere comună de passiunile cele mai minuțiose ale singuraticilor, de vanitatea teatrală și de desconsiderația intereselor incredintate deputaților.“

Dupa ce a descris în tipulu acesta totale intemplierile ce au statu în legatura cu caderea sistemului centralisticu constituționalu; după ce a arătat cum au nisuitu contrarii acestui sistem a-si impreună puterile spre returnare, fia care parte inseconduză de interesele ei particularie, și după ce arată că însi-si partisabii din nesciintă a lor, cu buna și reacreditarea conlocrarea în partea contrarilor lor, autoriul articulului desu mentionat, se intorce și la „representanța poporului“ pre carea o arată ca a fostu numai o caricatura, va se dica, o schimboare a ideei de reprezentativă de popor și unu abusus de acestu cuventu. Repräsentanța cestiuata, carea fea alegatorilor responsabilitatea, e numai o sistema de delegație, carea taia tota legatură intre popor și reprezentanța, de ore ce delegații senatului imperialu trecu prin vreo două, trei cernerii, pana sa ajunga delegații și suntu pre langa acesta împartiti după interese ordini, și grupe locale. „Cum sa se potă „simili“ delegatul în legatura cu poporul, cându acesta are lipsa de corporația de alegere numai ca de primă trăpta spre a ajunge în dieta; mai depară „inse, că sa ajunga în senatul imperialu are trebuintia sa menagieze tota parerile individuale din corporația acăstă, pentru că alegerea restrinsă în cercul corporației (dietai) sa ese în favoarea sea și nu în favoarea altui.“

Sa-si intuișca cineva ce va sa dică a formă din dietă d. e. „Austriei inferiore“ unu colegiu de alegere de 66 voturi, cari apoi se împartă mai depară în posessori mari, reprezentanți de camere comerciale, deputați de ai cetăților și dela tierra, cari se împartă după currii în numeri anumiți. Acești 66 de oameni dău asiādara patru locuri în senatul imperialu celor 12 deputați ai Vienei, 5 celor 18 prelati și posessori mari, 1 celor 4 reprezentanți ai camerilor de comerț, iera intre ceilalți deputați se împart voturile după grupe și adeca: din 8 deputați dietali (Landtagsboten) se alegu 2, din 11 3 și din 8 2 „reprezentanți de popor“ pentru senatul imperialu. Va concede ori cine, că deea se arăpuie unu pretiu, pentru degradarea principiului parlamentarid la cele mai minuțiose clice și coterei, prin compunerea casei delegaților problemă arăpare deslegata cu succesu.“

Senatul imperialu i-si termină sesiunea în 27 Iuliu. Sesiunea o încheia Arhiducele László, prin o cuventare fără de nici o coloare și trei dile mai tardiv publică „W. Ztg.“ în unu modu forte rece biletele de demisiune ale ministrilor Schmerling, Plener, Lasser, Hein, Meeséry, Burger și vice-cancelariului ardelenău Reichenstein, a ministrului provisoriu de comerț Kalchberg și sie-

fului celui mai de înfluenta în ministeriul de finanțe.

La ministeriul vinu acum pre lângă Belcredi carele era aristocratu de calibră grea, contele Larisch ministru de finanțe, cav. de Komers ministru de justiția și conte Haller cancelariu aulicu pentru Transilvania. Cabinetul celu nou era aristocraticu și feudal. Elementele liberale erau deosebite de frenele guvernării de dincăce și dincolo de Laită.

Totă perioada de aci incolo numita și „sistema de sistare“ o descrie că pre ună fără de principie, carea lavă în totă partile. De aceea a avut lovitura acăstă de statu înfluenta depravatoră asupra moralei politice a masselor populului. Reactiunea evului mediu a fostu reinviat în totă partile. Chiar și elementele mai luminate rămasă din tempul lui Bach, inca trebuie să-si caute de cale.

Directiunei acesteia i s-a opusu resistența Ungariei, carea nu voia să renunțe la partea liberală a pretensiunilor sale, ceea ce feudalii o arăfi acceptat că resplata pentru indestularea Ungariei în cestiunea de putere și pentru concesiunea de putere și pentru concesiunea incorporării Transilvaniei.

Ne opriu aici, credindu că trăsurile aceste pătine, puse în evidență pentru mai buna aprecierea transacțiunii, voru fi de ajunsu spre a cunoaște situația prezenta constituțională.

Aru fi de a se face multe reflectări la aceste. Aru fi de a se arăta mai pre largu de o parte reuă credința cu constituționalismul centralisticu în interesul germanisărei și de alta parte reuă credința cu liberalismul pentru returnarea celor puține la cafe, de acelu constituționalismu, bunu reu cum eră.

Dara fiindu ca factorii principali ai direcționilor celor două mai marcate din restența transacțiunii, astăzi suntu afară din acțiune, sa le dămu pace. Din expunerea lucrărilor decurse putem noi înveță de ajunsu pentru de a face deosebire intre aceea ce e durabilu și trecatoriu, intre aceea ce e spre binele său spre reul bunei stări a poporului. Sa aplicăm dara aceea ce e folositoru pentru noi și amu corespunsu obligamentului nostru.

O impregurare credem a o supune unei considerații mai deosebite din parte-ne și adeca, că Ungaria, carea în totalitatea ei au fostu resistatul ispitelor dela 1860 pâna la 1867, nu a persisită pâna la punctul celu din urma alor programei sale de mai înainte, ci o vedem de atunci încăce alipindu-se din totă puterile de tiele de dincolo de Laită și vedem ca atrase la imbratisarea acestei programe pre unu Klappa, carele la 1866 a intrat în Ungaria cu bratul înarmat, pre unu Türr, carele e generalu în armata italiana și pre altii de soiul acestoră.

Să omul neiniciat în arcanele politice trebuie să i se obiude ideea, ca străormări mari s-au petrecut în politică monarhiei noastre, ca străormări mari s-au făcut în politică europeană nu mai depară ci numai dela 1866 încăce.

Că sa nu trecem marginile ce ni le-amu prescris prin insă-si titlă articulului nostru, încheiăm aceste reminiscențe cu reasumarea: ca bine sa luăm sămă, că politică română sa nu sia scară pentru scopuri străine intereselor noastre și intereselor libertăției comune.

Evenimente politice.

Sibiul 27 Iuliu.

Cetim în Albină:
„Deputații nostri naționali, se intielege că ce au intrat și stau în solidaritate, facia cu proiectele de

lege pentru înarmarea tierei (adecă pentru poterea armată, pentru introducerea institutului de „honved” și pentru organizarea școlilor, cari proiecte de lege se desbatu de trei dle in cas'a reprezentativă) s'a consultat și invocat a neci nu intră in discussiune, ci a le combatate și respingere în tota lău, din considerantele mai verosu — a) căci ele au se urce sarcinile poporului preste tota mesur'a; b) căci ele, pre cătu timpu nu e deslegata cestionea de naționalitate, ci domnește magiarismului eschisiv, au se devina unele in măna magiarismului contra naționalitătilor nemagiare; c.) căci ele, pre cătu timpu poporele sunt nemulțumite, nu pot contribui la securitatea patriei și fericirea comona. — Acăstă declaratiune vor face o deputații nostri mâne prin deputatul A. Romanu și apoi cu totii se vor retrage și nu vor vota acele legi, său cari dintre ei vor prefera a rămâne de facia, vor vota contra acestora". (Ce si pută fi mai usitor?)

Din cele din afară cauta să ne restrigem nu-mai la sciri și conjecturi diuariștice.

Regin'a Angliei călatoresce la Lucera'a in Elveția. Călătoria a facutu sensatiune intre diplomiți, din cauza, ca regin'a nu merge singura, ci călătoresc cu lordulu Stanley. Din călătoria acăstă s'a facutu deja o convenire de monarhi, pentru a cumu se dice ca regele Olandei e acolo deja și mai tardi voru veni și altii. Si despre intalnirea Imperatului Austriei cu alu Russiei inca se vorbesce. Principele Gorciacoff se dice ca aru si conferit u principale Metternich in privint'a afacerii acestei, și acumu se accepta in Vien'a rezultatul pertrătilor. Numai posibilitatea acestoru pertrătilor, aru si unu indice la relatiuni mai bune intre cabinetele de Vien'a și celu din S. Petersburg.

Neesplicabile suntu scirile cr le are press'a francesă despre referintele României. O făia oficioasa observa: ca pre cătu crește popularitatea lui Brăianu pre atât' cade cea a Domnitorului. La aceste adângi „Kreuzzig”: „Nu sciu, de că e opinionea acăstă serioză său e o esagerație tendențioasă, dară in cucerile noastre guvernamentale nu ascundu omeneii temereea, ca Brăianu și partid'a revoluționaria (in intelegeră secreta cu Rusia) lucrea pentru departarea principelui Carolu și pentru a luă in măna ţările guvernului."

Inregistrămu aceste sciri, după cum le aflăm prin alte diuari. Cu toate aceste, considerându cine-va, impregnările de agitație intre partidele interne, considerându amestecarea afacerii bulgarilor in a-faceri românesci și alte de feliu acestora: lesne pote cădă in spila de a presupune, ca acele

sciri trebuie ca au vre-o insemență, și de că nu va fi tocmai aceea ce spunu ele.

Din Bulgaria i-a impartasim după „Osten” mai multe date insemență. Unu Telegramu dela 1 Augustu n. spune ca ia succesa lui H. gi Dimitriu a trece dunarea cu 125 omeni, ca acesti a s'a loptat cu turci dăou dile și ca au perdu 80 de omeni, morți, intre cari și unu oficier de geniu rus. Cei a-lălti parte suntu prinsi parte se voru prinde. Cei prinsi fură spenjurati.

Dietă Ungariei.

In siedintă dela 30 iuliu presedintele ministerial conte Andrássy predă casei deputaților legile sanctionate in privint'a scăderii dărei, contribuției pentru case, contribuției personale și a timbrelor. Legile se promulgă numai de cătu.

Tinu se escusa ca in interpellatiunea de ieri din necunoscintă perfecta a limbii ungurești a pronunciatu unu cuvânt necuvântu in parlamentu. Densul in locu de a dice legyalázott (calumniatu) a disu meggylázott (rusinat, desonorat).

Berenzey interpelăza pre ministrul de comunicatiuni in privint'a drumului de feru oradea=Galati.

La ordinea dilei vine propunerea lui Miletici in afacerea sea propria.

Ministrul de justiția nu se invoiesce cu formă propunerei lui Miletici, pentru ca aceea e pre generala. Face densul altă, carea se deosebesce de cea mai dinainte prin aceea, ca cere invoarea casei pentru a face cercetare in contr'a deput. Miletici, din cauza „omorului din Belgradu”. Acăstă o motivă ministru cu aceea ca elu nu privesc in compromisiu la atentatul belgradeanu niscesă a-tentatori politici, ci nomai niscesă simpli criminaliști de cari de că nu se voru sălă și in Ungaria i va preda regimul serbescu, pre căndu pre cei politici Ungari nu-i da nimenui.

Miletici se invoiesce cu propunerea. Geczö și Carolu Antalffy facu o propunere de conclusu, ca de aci incolo sa nu se mai dea pasu-portu fetelorungurești, cari nu au ajunsu etatea de 21 ani, pentru orientu, pentru ca acolo se face negotiu cu susțelele și trupurile loru, insieselându-le la ticalosii. Se va tipari și pune la ordinea dilei.

Desbaterea cea insemență se incepe; e vorba de legea de înarmare. Celu dintău carele ia cuventul in cestineea acăstă e

Madarász (se suie pre tribuna). Mam'a Grachileru au disu cătra fiul ce i mai remasese in viață, cătra Caius: „Ce scutu mai poti tu acceptă dela legi și dela Dăie. Oratorul nu s'ar miră căndu cineva i-aru adresă si densului o astfelie de întrebare. De că nu eugeta elu la apoc'a 1848 i vine a crede, ca barbatii de statu, cari conduceau astădi tiera, au uitat tota investiturile istoriei. Pre-cum Caius Grach:s nu s'a temut de aristocratia Romei Asia considera densulu dreptu de o detinutia de a-si motiva propunerea sea.

Proiectul de lege după densulu nu e altceva decătu nisuintă elementelor aristocratice de a face potestatea principelui netiermurita, de a nimici independentia tierei, de 1000 de ani, de a face posibile gustarea acușăriilor si de a sustine nesătiosă putere austriaca. Barbatii de statu ai Austriei se străduesc de 300 de ani a ruină Ungariei in privint'a finanțială și capătându puterea armată in mana, sa o facă cersitoria și sclava totodată.

Imputa dreptei ca ea susține tota sarcinile combatute de ea insă-si si ca se face instrumentul seraciei tierei. Acum a trebuitu sa mergă mai departe si sa abdice si de puterea armată. Sa bage drăptea de sema că sa nu o spele potopul si pre dens'a.

Pasul comisiei in legea de aperare, in carele se dice ca sia-care membru alu coronei ungurești e detorii a purtă arme nu e corectu, pentru ca drepturile nu suntu estinse astupr'a tutaror.

Legea de fată e indreptata contra tuturor legilor de felicitate acăstă, aduse in ființă de diele dela 1608, 1618, 1681, 1715, 1790, 1827 si 1848.

Mai departe vede in proiectu (§ 11) nimică suveranitate ambelor state austro-magiare; pentru ca ambele se lipsesc pre 10 ani de dreptul de a placidă recrută. Elu privesc in o armată permanentă de 800.000 o provocare, o arma in măna absolutismului contra libertății poporilor si contra economiei politice.

Prin legea acăstă crede oratorul pericolitata cestinei orientale, cestinei naționalităților si deslegarea favorabilă a acestei. O armată mare permanentă insemnă amenințare statutelor autonome dela Dunarea de Josu, a căroru frati locuiesc intre noi (élen, in extrema stânga). Nu se voru teme cei dela Dunare ca armata cea mare va fi solosita spre a despăgubi de perderile din Germania? Unitatea germană se va face, fără de pri-

FOLIÓRA.

PREAMBLARI

(reprod. din „Convorbiri literare”)

(Urmare.)

X.

Pôte tovarășii mei voru si săcetu reflectiuni a-semanătoare, căci in totu cursulu dilei predomină intre noi o neobișnuită tacere.

Chiara mai pre urmă, căndu dela ghieriariulu Ronului urmaremu călătoria intr'o mica trasura, veșeli'a nu ne reveni. Din căndu in căndu treceam pre lângă vre-unu satisioru campusu din căte-va duzine de casutie de lemn. Asemenea priveli produceau asupr'a lui Alessandru unu efectu melanolicu.

Odata esclamă. „O! cătu trebuie sa fia de frumosă vieti'a in ăsă unu satu! Aici de departe de vîntul lumii, in mijlocul celei mai măreții naturi, aici este patria poesi! Déca aru aternă numai dela vîntu'a mea, eu unul m'asuu acușundă pentru totu-deun'a in aceste locuri incantătoare . . .

— Fără multi amesece, i-lu intrerupse Edgar; a trăi in mijlocul stâncilor si a ometurilor! Numai privirea acestoru locuințe primitive te infiorăza, dară inca a fi silitu sa te ingropi aici tota vieti'a. Suntemu acum pre la sfersitulu lui Iuliu si vedi ometa in tota parte, inchipuesce-ti ce trebuie sa fia iern'a!

„Ce-mi pasa de iernă! Aici fantasă omului se desvelesce, aici omul este mai mare si mai pre susu de cei-a-lălti!

— Déca aru si asiă, aru trebuie sa traiescă pre aici numai poeti si cu tota acestea vedi ce soiu

de omeni sluti si idioti resaru in aceste locuri poetice.

„Pentru ce nu-mi lasi inchipuirea mea sa-si croiesca lumea după placul ei? Pentru ce vîi pururea sa-mi inadusi fantasă a retându-mi săra cruntare realitatea in tota golicunea ei? — Ce omu nesericu! i-mi siopti apoi Alessandru la urechia. Elu vede lumea si vrea sa o vîda numai precum este. Trista trebuie sa fia vieti'a candu nu o poti înfrumusetă in inchipuire!

— Ce omu condamnat la nenorocire! — i-mi vorbea in celu la ceea-lăltă urechia Edgar. Elu voiesce pururea sa vîda lumea altfel decătu cum este. Vieti'a lui are se sa fia unu săru de desceptiuni ună mai durerosă decătu altă!

Numai convorbiri scurte că aceste intrerupeau din căndu in căndu tacerea noastră. Spre séră veduram de pre unu piscu unu orasiu asediatu in vale pre malurile Ronului.

— Eata orasiu Brieg, amu disu eu. „Brieg? Brieg?“ dice Alessandru; treboie sa fi celiti acestu nume in vre-o poesie. A! i-mi aducu aminte in Musset:

A Brieg dans les vieux chalets
Au sein des Alpes désolées . . .

— Aici acum sa ne despartim, amu urmatu eu. De aci d-ta ai sa apuci in susu spre Simplon, iéra noi . . . à propos Edgar, noi unde mergem?

„Sein eu?“ response Edgar.

— Veniti cu mine in Italia. Vomu petrece bine impreuua.

„Nu se pôte,“ response Edgar, scrisori de a casa trebuie sa me ascepte la Geneva. Sa mergem sa vedem Mon-Blanc.

— Fia, avu disu eu, sa mergem unde ti-a placé.

A două di dinină, Alessandru se desparti de noi. Luându concediu, elu ne rugă sa nu-lu uităm. Pôte, ne disu elu, va veni o vreme unde ve-li căli numele meu in capulu unui volumu de poesii care voru săbură in lume, atunci va veni aduce aminte de călătoria noastră.

— Déca acelu volumu va apară vreodata, elu va ocupa, legatu in aur, locul de onoare in biblioteca mea, response Edgar.

Vre-o óra după ce Alessandru pleca in susu spre Simplonu, Edgar si cu mine ne indreptaramu in josu pre malurile Ronului spre Martigny. Totu drumulu Alessandru forma obiectul conversației noastre. Edgar i-lu declară neb nu cu deseversire. In zadaru me incercam a lu convinge ca esalta-re voluntaria lui Alessandru nu este nici decum o nebunia, si ca suntu multi că densulu pre lume, Edgar sustine parerea lui cu obstinație. Abia sără tardu căndu ajunseră la Martigny, i-mi concese ca de căndu Alessandru nu-i inca de totu nebun, nu-i lipsesc multu.

XI.

— Ce facem astădi, Edgar, intrebai pre tovarasiul meu, a două di dinină. Martigny, pentru turisiti, este unu punct central de unde potu intreprinde o multime de primări. Vrei sa mergem spre „La Tête noire,“ sau sa facem partita montelui „La Pierre a voir“ sau sa sacrificăm mai multe dile muntelui „La dent du midi?“

„Ma Pierre a voir“ trebuie sa fie virsulu celu naltu care ese colo din nouă, smi response Edgar de la ferestra. Primblarea acăstă trebuie sa fie forte obositore. S-o lasămu pre măne. Astădi propunu sa ne ducemu sa vizităm cascada „Pissevache“ si „Les gorges du Trient“ care suntu in apropiere de v'o óra sau două de Martigny.

In siedint'a dela 31 iuliu se continua desbaterea asupr'a proiectului de lege pentru inarmare.

Inainte de acest'a face Miletics o interpelatiune prin carea intrebă pre ministrul de justiția, de că scie despre arestarea fostilor colaboratori la "Zastava". Ivanovics și Karavalk si delinarea lor in Petrovaradinu, incătu nu le e ieratutu a esti la preumblare nici sub padia.

In continuare desbaterei vorbesce Col. Tisza, W. Tóth, Emer. Ivánka, ministrul de culte Eötvös Nicol. Bánó, Col. Tóth, Georg Klapka, Gabr. Várady pentru proiect; Patay pentru propunerea lui Madarász contra proiectului.

In siedint'a dela 1 Aug. se continua desbaterea proiectului de inarmare. Vorbescu

Anton Zichy si alii. Cei mai multi suntu in favoarea proiectului de lege de a se luă că basa la desbaterea speciala.

Legea de inarmare.

In nrul trecutu amu amintit numai pentru că sa aiba cunoștința publicului de desbaterea legei de inarmare, ce decurge tocmai acum in diet'a Ungariei. Legea e déjà primita in generalu si desbaterea speciala asupr'a paragraflor singuratiți decurge.

Dupa proiectul publicat puterea armata constă:

- 1, din armata comună si din marina,
- 2, din guard'a (Honvédsg) ambelor părți ale monarhiei, si
- 3, din glote.

Armat'a comună si marin'a formăza o totalitate pentru intregu imperiu austro-magiar si va fi unu comandantu de armata, denumitul de Maj. Sea că supremul beliduce, in cele administrative, armata e subordinata ministrului comunu imperialu. Comanda va fi in limb'a nemțesca. Teritori'a armă ei comune e a aperă teritoriulu imperialu contra inimicilor din afara si de a sustine ordinea legala in lăintra. Pentru cei 10 ani mai de aproape se normează numărul armatei la 800.000 intre cari se cuprind si contingentul marinei; de aici se exceptă regimenterile de marginie (confiniile militare). Din nrul de mai sus efectiv se va compune numai din 240.000, pre căndu cei-lalți 560.000 voru forma rezerva. Tierile coronei ungăresc vor contribui conformu populatiunei loru 329.000 individi la armata comună.

Guard'a formăza in fia-care din pările imperiului corpori deosebite. Ele insa voru si părți întrigătorie ale armatei si in tempu de resbelu au sa dea sucesu armatei la apărarea monarhiei; in tempu de pace, la trebuinta, voru ave chiamarea a susține pacea in lăintra. In privint'a administrative stau sub respectivul ministru pentru apărarea tierei, iera in cele militare, comandantul loru superioru denumitul de monarchu si in tempu de resbelu beliducei imperialu.

Oficerii de garda se denumește in tempu de pace, la propunerea ministrului de apărarea tierei, de monarchu; in tempu de resbelu de beliducele imperialu. Flămura portă însemnele tierei si comand'a va fi in limb'a magiara. Distincțiunile, armatur'a si echiparea va fi intocmită că la trup'a armatei. Pentru Ungaria si Transilvania afara de confiniile militare suntu normate 78 bataliuni de infanteria si 28 de escadrone de cavaleria. Ungaria se imparte in 4 cercuri de guarda, Transilvania va fi alu cincilea.

Gloalele cuprindu in sine tota populația carea de a portă arme dela 18 pana la 40 ani, si se va compune din acei indivizi care nu suntu inrolati nici in armata de linia, nici in garda. Chiamarea giotelor e de a nelinisci pre inimicu, cându acest'a se asta in lăintru tieri si a face servitii armatei prin pregatirea de pedeci inimicului.

Fia care etati nu e datoru a portă arme căndu astunge la etate de 20 ani si adica 3 ani servitii activi la trup'a de linia, 7 ani rezerva la aceea-si trupa, 3 ani in garda.

Eliberarea dela servitii e restrinsa numai la unicul fiu, a unui parinte necapace de a-si călăgă panea, seu alu unei vedove, seu la nepotul unor mosi betrâni, seu la fratele mai multoru fratini si sorori orfane, carele pentru acest'a treba sa stea acasa. Tote titlurile de eliberare de pana acum, precum si depunerea tacsei de eliberare, nu mai au nici o valoare.

Acei junii cari absolvi unu gimnasiu superioru si au testimonii bune, potu intra ca voluntari pre unu anu in armata, trebuie inse sa se echipize si sustina din averea loru propria. Acei junii seraci, cari potu produce testimonii forte bune inca voru capată concessiune cu invioarea ministrului comunu de resbelu la servitii de unu anu. Toti acest'i dovediti talentu militariu si s'au qualificat bine si p-e lângă acest'a au depus esamenu de oficieru se

"Aru trebui sa-i intrebămu, dise Edgar cu oresi-care ingrijire.

Armandu si Louise erau in adeveru frate si sora; ii dobeadise dela parintii loru permissionea sa faca o excursiune de căte-va septembani in Svitler'a.

In vreme ce mergeam toti patru pre Josu spre Martigny inapoi, ne intrebă Armandu din ce tiéra suntemu. Edgar spuse ca nu suntemu compatrioti, si ca elu este din Bruxelles; Armandu la rendu seu ne spuse ca este din Lille, fiul unui comerciantu de panzerii. Cându auzi Louise ca eu suntu de pre maturile Dunărei, fu cuprinsa de mirare.

— Cum? dise ea, asiā de departe? Dara d-ta areti că si noi la fatia. In patri'a d-tale, i-mi inchipuim, ca omenii trebui sa fia altfelui. Si in tiéra d-tale, se vorbesce frantișcese?

— Louise, o mustra Armandu, cum poti sa faci asemenea intrebare? Unu altu poporu trebuie sa aiba o alta limba.

— Totu-dun'a trebuie sa me indrepti, chiaru căndu amu dreptate, d-lui nu aru sci asiā de bine limb'a nostra.

— Amu invitat'o de căndu eramu copilu, respunsei eu.

— Dara sa vorbesci asiā de bine! esclamă iera Louise impreunându mânila cu mirare.

In vreme ce eu urmamu convorbirea cu Louise, Edgar se totu amestecă in vorba si vedeam ca aru si preferită că Domnisor'a se vorbescă exclusiv cu densulu. Vediendo acest'a, eu care amu fostu pururea amicu sinceru, si nu sciu ce este egoismulu, m'amur retrasi inapoi si amu inceputu o lunga conversație despre omeni si limbi cu Armandu, in vreme ce Edgar si Louise care mergeau inainte couversau impreuna.

(Va urma.)

cu cea mai mare precauție căci puntea tremură sub picioarele noastre si surpresa numai unei scandale. Putea sa ne arunce in prapastie. Louise din contra mergea că o sigurantă, ca si cănd ar fi pasat pre drumulu celu mai bunu. Ea nici nu-si inchipuia ca poate fi pericolu pre luma.

Ajunsu in dosulu cascadei, apa ce se asviră cu putere pre deasupr'a capului nostru, aruncă o plōie fina in tetele pările si ne astam cu subt unu dosiu. Louise ei placea asta asia de multu, incătu batea din mâni cu bucurie. Tō'a visă ei nu-si inchipuise ca va duă unu dosiu imbrăcată. In zadar Edgar voia sa o invelește cu unu sialu de calatorie. Louisa preferea sa fie udata pentru a ave aventure de povestită a casa căndu s'a întorce. Cându o óra mai târdi intram in trupă in "les Gorges du Trent," riu impetuos care curge printre munti ce se uvesc deasupra sa si printre care abie strabate o radă de lumina, locu grandios si infricosatul totodata, noi trustei barbatii taceam cu prudență admiratiune, Louise singura vorbia si ridea fara cea mai mica emotiune. Intr-un rendu ei veni ideea sa se plece pre deasupra balustradei de lemn a punctii pre care ne astam cu sa culgea o florica de pre slănică ce formă malul opusu alu riului. A trebuitu Armand s'o opriase cu diasila de a nu se espune la asemenea periculu, căci balustrada tremură când apasai numai mâna pre densa si ar fi cădiutu in torrentu impreuna cu persoana ce si-ar si sprijinita de densa totu trupulu. Eșindu din acea bizunie spăimantă la lumina dilei. Louise incepă sa cânte si sa sara de bucurie ca a vediutu unu locu asia de frumosu. Edgar anse apropiindu-se de mine simi dise la ureche: "Oare nu cumva sunt insurati care facu calatoria de nunta, tare simi paru voiosi si nebuni."

— Nu credu, respunsei: trebuie sa fie frate si sora. Nu vedi cum sămenă?

vintitia sub ce dinastia. Probabilitatea cea mai mare e pentru dinastia prussiana. Monarholu sa se imprezinăca cu ide'a, ca elu va putea perde provinciile nemțesei. De aceea e in interesul dinastiei sele a cauță că Ungaria se sia mare si tare că sub Mathia celu dreptu si se aiba aceeași putere si vedia si cându va fi restrinsa la corona Ungariei, care putere si vedia oare acum. In fine dice ca majoritatea sa nu esileze dreptulu seu asupr'a inarmarei, dupa cum esilau greci pre barbatii loru cei mari.

Perczel roga cas'a sa sia indulgenta cu densulu, pentru ca densulu si asia cugeta a incheia activitatea sea parlamentaria, cu cuventarea acest'a (sensatiune). Ceea ce se decide aici e de însemnatate numai pentru Ungaria, daru pentru Europa.

Protestă serbatoresce contra denunciatiunei, ca ti'eră se lipsesc prin legea acest'a de dreptulu celu mai pretiosu si densulu nu poate proroci, ca primirea acestei legi va fi fatala Ungariei. Nici densulu nu e multiamintu cu legea intru tōte, lu multiamintu insa modificatiunile facute la glote si impregiurarea ca guard'a va fi o continuare dela hoințimea din 1848 cu colore si limba ungăresca (Borlea si Miletics: acest'a nu e permis sa fie!).

Se dice in partea stânga, ca nu e ertat si sia tocmai acest'a la intaresce in presupunerea sea ca asia trebuie sa fie.

Se provoca la invazionile tatarilor din secolul 13 si ale turcilor din secolul alu 16 si a rata probabilitatea ca si in secolul 19 se potem templa o invaziune rusescă. Deci sa nu surprinda invaziunea pre tiéra fără de a fi gală. Mai de parte vorbesce despre mesurile ce au a se pune in lucrare pentru castigarea prestigiului militarie. Infrunta pre stâng'a căci a disu ca nu este libera de presa, precăndu presa a patato nu pre singuratiți, nu partide singuraticice, ci cas'a intrăga cu nerușinata insolentia, o injuria, carea nu e suserita nici in Anglia nici in Americă. Indemna pre stâng'a este una a se lasa odata de cultulu lui Kossuth, pentru ca in interesul lui nu se va sacrifică patria si nu se va suferi a trage in tina pre mantuitorul providentialu, Drak. Pericolii cari dau incunguri tieri suntu multi; naționalitățile trebuesc indebolite; in se de a se mai vorbesce si astăzi de "naționale" Ungariei, de Serbia, România, Nordslavia etc. poate usioru veni lucrul acolo, incătu sa fie de lipsa pasarea cu puterea armata contra acestor pretensiuni.

— Pre bine me'nvoescu.

Plecăremu amundoi pre valea Rhonului. Dupa unu marsiu scurtu si placutu ajunserem la Vernaygaz, stațiune de drumu de feru ce se asta in apropiere de vestita cascada. Odata cu noi sosise si trasurile drumului de feru, din care se coborise la acest'a stațiune numai doue persoane. Aceste erau unu domnu si o domna care se si indreptau spre cascada. Vediendo anse ea si noi apucasem acela-siu drumu, domnul ne venindu inainte si ne propuse sa facem primblarea impreuna. Era un tineru de vr'o 23 de ani cu perul rosu; domnă asemenea avea peru rosu, ochi verdi frumosi, pare si mai tenera cu căsi-va ani decătu densulu si era frumosă. Primindu propunerea lor, a purcesu impreuna. Noii nositori tovarasi erau amundoi foarte voiosi. Nesfirsito rideau si glumeau. Edgar si eu eram iera-si bine dispusi osia incătu veseli a cea mai mare domnă intre noi.

— Cătu e de frumosu! Dómine, cătu e de frumosu! esclamă in fie care momentu tenera. Asia ceva n'amu mai vediutu! Nici prin visu nu-mi trece'ca suntu lucruri asiā de frumosu pre lume! Armand! Armand! Vin aici, vin iute. Ean vedi ce curcubeu s'a formatu in cascada!

„Vino tu aici, Louise, strigă Armand, priyesce cum serbe ap'a in prapastia in care se arunca! Tare-i frumosu!

— Me rogu, vino tu intre in căce, respunde Louise. Sorele are sa s'ascunda in noui si ai sa perdi curcubeul. Apoi adresându-se către Edgar care mergea îla vremea pre langa dens'a. Spune-si D-ta sa vie, ca are sa pearda curcubeul.

Asă se chemau unulu pre altulu ca sa-si agrade frumsetiele. Se vedea ca era cea ante calatorie a loru, căci totu ei interesă, totu ei surprinde'a, totu le pareă miraculosu. Când ne suiamu pre o punte strânsa si nesigura facuta pre cōst'a munte-lui, de pre virsulu cărnăi curge apa si care ducu in dosulu cascadei, Edgar, Armand si eu pasiamu

vora notă intre aspiranții de ofițeri de rezerva și de gardă. — Si la marina potu intră junci ca oroluntari pre un anu. Asemenea potu face medici, chirurgi și apotecari.

Candidații de teologia ai tuturor confesiunilor recunoscute inca voru fi înrolati în armata său în gardă; se voru concedia pentru continuarea și terminarea studierilor lor.

La propunerea ministrului respectiv, pre ampoliatii, cari au absolvit drepturile, asemenea pre profesorii și invatatorii dela institute publice, Maj. Sea i va lasa în aplicarea loru. Candidații de invatatori la scările populare, invetitorii de la scările populare, apoi posessorii unei economii de agricultura, carea pote susține o familie de 5 persoane și nu trece preste marimea impatrata, se voru deprinde după assentare 8 septembrii cui armele și apoi se concediază. In tempu de pace voru luă parte numai la exerciție periodice, cari suntu în fia care anu la tempu anumit.

Inrolarea se face de regula între 15 Ianuarie și 15 Martiu; începutul servitiului inse lu 1. Octobre a acelui-si anu.

Asentarea se va face în cercuri după clasele de etate. La fia-care asentare se covocă 3 clase de etate și după numerulu sortiei, cei apti se înrolăză, pâna la implinirea contingentului în armata și marina; o parte din cei apti ce trecu pre deacșupr'a, vinu la rezerva, din care se voru intregi liniele armate, la casu de vre-o lipsă; restul intră în gardă.

Feciorii din rezerva se voru aduna de trei ori în restempulu cătu se voru afișa la acăst'a, la exerciții pentru o durata de căte multu patru septembri.

Guard'a va avea la fia-care bataliune unu statu majoru, carele va consta din comandanțele bataliunii, din unu ofițer manipulante, carele va fi deodata și adjutanț de bataliune, din unu medicu, unu maistru de pusci, 4 sergenti, unu subofițer, 8 gregari și doi servitori de ofițieri.

In tempu de pace, fia-care bataliune va avea la statușa statului majoru o compania presenta, cu scopu de a deprinde pre recruti în manuirea armelor și de a susține ordinea și liniscea; asemenea se va astă dela căte 4 escadrone de husari unulu presentu. Cei la lali guardiști suntu concezati și-si vedu de afacerile loru.

Recrutii înrolati în gardă se aduna la statușa statului majoru și invatia exercitiului, celu multu in 8 septembrii și după aceea se doeu acasă cu concediu. — Guard'a se convocă in totu anulu după secere la exercițiile ce se voru fini 2—3 septembri.

Insurectiunea in Bulgaria.

Din „Osten“ luămu scrile urmatore venite din Bucuresci :

Bucuresci in 23 Iuliu.

Cercul Belgradului locuit de bulgari s'a săculu scena unei agitațiuni, cari ne va aduce mari perplesită. Multi bulgari suntu cetățenii românesci, și atătu aici in Bucuresci, cătu și in Galati și Brăila neguțitorii bulgari suntu forte avuți. Simpatii strinse esista intre români și bulgari și pentru aceea i-a fostu și regimului nostru forte greu a aduce in confuziune activitatea secreta a comitetului bulgari, ce s'a formatu aici; de-si acăst'a a cerut'o cu multa stăriția multe puteri mari europene. De mai multi ani inca se pregatesc bulgarii pentru insurectiune și emigratiunea a pregatit pentru casulu acest'a bani, arme și omeni in abundantia, și aru fi eruptu inca mai de multu, cându amu fi ascultat la sioptele rusesci. Insa emigratiunea bulgara, care e capulu interprinderei, a contatu forte multu le simpatiile Europei și n'a pregetat a condamna in tote jurnalele, ce-i stau la dispositiune, solidaritatea cu Russi'a. Planurile partidei agitatorii paru, prin visit'a principelui Napoleon a fi aduse la maturitate și in Vinerea din urma (in 16 I. c.) s'a și dusu membrii comitetului bulgari la Giurgiu pentru de a efectua trecerea trupei insurgenților preste dunare. Deocamdata s'a inarmat 600 de bărbati. Fiesee care are döue pusci și munitione pentru o sută de puscături, și incătu acesti 600 pôrta cu sine arme și munitione pentru alti 600; și impartiti fiindu in sișe despartimenti de căte o sută feciori suntu avisati a pune in sișe puncte piciorulu pre pavimentul bulgaru: pre la Petroceni, pre la Vlasc'a, Zimnita, Teleormanu, Alessandria și Giurgiu. Se dice ca

Duminica in 18 a l. c. au trecut preste Dunare.

Bucuresci 24 Iuliu.

Alalta-eri pre la amădi primi principale Ca-rolu dela Marele Vezir A al I Pas'a o depesă te-legrafica, in care-lu inscriție, ca la Giurgiu aru stă 800 de bulgari inarmati, gal'a de a intră in Bulgaria și de a resculă tiéra. Cu acea ocasiune Marele Vezir se róga prin espressiuni forte cal-durose, provocându-se la solidaritatea trebuintei reciproce de pace și ordine, ca guvernul român se faca totu ce-i stă in putintia, pentru de a de-partă atentatului inimicilor esterni asupr'a integrității imperiului otomanu. Principale Carolu chia-mă indata pre ministrul Ioann Brateanu la sine, pentru de a consultă asupr'a depesiei, carea facu o impressiune placuta asupr'a amenduror'a. La 4 ore după amădi principale telegrafăza Marele Vezir, ca va tramite indata pre ministrul primariu Ioann Brateanu la Giurgiu, ca sa faca totu ce cere imprimirea loiala a datorintelor interna-tiunale; și intru adeveru ministrul și pleca numai decătu la Giurgiu.

Bucuresci 26 Iuliu.

Scirile sigure, care ne vinu astădă in privintia insurectiunei bulgare ne spunu, cum ca iusurgenții au ajunsu neimpedecati pre pavimentul bulgaru și scopula loru comunu este cetatea Rusciucu. E intru adeveru ointreprindere eroica, că 600 de omeni sa mărga directu asupr'a capitalei, vrendu a o ocupa, insa acest'a este scopulu conducerilor, că ei in facia poporului se intreprinda o astfelu de luptă cu turci, cugetându ca acăst'a va fi semnalul resculărei tierei intregi. In 21 Iuliu se im-preunara căte 2 trupe de căte 150 feciori, asia in-cetu se formara numai două corpuri de căte 300 feciori. Pre unu ilu conducea Stefanu Radshin, unu bulgaru din Rusciucu, pre celalaltu Hadschi Dimitri unu grecu din Tesali'a. In Rusciucu nu era nice pomenire in dñ'a acăst'a de evenimentulu ce se prepară in apropiare, și au fostu numai o intemplantă, ca 800 de Nizami și Baschi-Bozuci, cari se trimitese pentru manuarea cordonului dunărenu se intalnira cătra tiéra cu trup'a insurgențiloru comandata de Hadschi Dimitri. Acăst'a se lovi de 3 ori, retragânduse totu de o data in direcțiune cătra Ternov'a, pentru de a ajunge in as-cunsurile Balcanului. In acestea 3 loviri perdu iă 9 feciori și carulu celu mai bine proventu cu munitiune.

Astădă au sositu aici unu adjutanț de a lui Mithad Pasia, pentru de a-lu salută, și de a-lu ru-gă că sa i se dea unu ofițer spre a face in con-tielegere pregatiri militare la confiniile române-bulgare. Cerintia acăst'a fu indata apreciată și im-plinită. Din partea nôstra s'au mai tramis 2000 soldati infanteria și 800 cavaleria cătra confiniile bulgare urmându mai tardiu și alte trupe, pentru ca nu vreamu a stă cu mânila in sinu, vediendu trupele auxiliare turcesci ce i s'au datu lui Mithad Pas'a, ca se asediă la confiniile nôstre.

Giurgiu 28 Iuliu.

In 18 I. c. trecurămu 600 feciori preste Dunare. Populatiunea din patria (Bulgaria) e avi-sata prin proclamatiunea urmatore:

„Fratilor! Nu veti mai suferi multu. O cătă eroica s'a sculatu pentru că sa sfarame jugulu vo-stru, și sa ve elibere de contributiunile cele ne-suferibile. Fratilor! Nu ne despartiescu septembrii ci numai vre-o căte-va dile de inceputul luptei, ce se ve aduca mantuire. Avemu bani, avemu arme și prafu; turculu o va simți curendu. Fra-tilor! Asceptati-ne. Noi veniramu; ór'a eliberarei se apropia.

Comitetulu insurectiunei bulgare.“

Nereusfreu planului nostru de a merge de-a-deceputu spre Rusciucu nu ne descuragiaza, de-si suntem siliti, neverindu-ne cursulu acceptat, a dirigă trup'a insurgențiloru la confiniile montene ale Rumeliei. Ni s'a promisu ajutoriu din Tesali'a și Epiru și la tăta intemplantă turculu nu va găsi asiā curendu cu noi. Neamul incaieratul putinu in 21 Iuliu cu turculu și amu perdu 9 feciori, insa ei-au perdu de diece ori atăt'a, și eu credu că acesti nu au eadiutu, ci a luato la sana-tosă. Gubernul român purcede cu o rigurozitate mare către toti bulgarii, insa nu are aici o influență, căci pretutindenea locuesc compatrioti bulgari, cari simpatiasiada cu noi, prelanga care mai avem inca și simpatile populatiunei române. Prin-

staruțile consuliloru streini sau arestatu vro cătă-va bulgari, cărora li s'a redatu libertatea din cauza evictiunei (garantiei) ce a prestato uni cetățenii cu stare.

Unu telegramu privatul lui „Osten“ ne spune, ca insurgenți bulgari sunt imprăsciați in mai multe grupe prin muntele Grabovo. Turci au incetat de a mai persecută. In regiunea Tirnovului s'a asie-diatu insurgenții.

Varietăți.

** Comitele provisoriu alu națiunei sasesci convoca conflusulu pre 15 Septembrie a. c. Depu-tati se alegu după modalitatea cea vechia.

** Societatea academică din Bucuresci e convocata a Bucuresci, la terminul previndutu in statute.

** Obibola infuriata. O muiere din Sjura-mica a manatu la Ognia la tergu obibola, pre carea o a fostu crescutu de mica in curte. Bibolă după ce a statu óre-cătu in tergu (afara in cănpu) a tulito la fugă spre Toparcea. Muiera alergă in urm'a ei spre a o intorce inapoi dura nu o poate ajunge. Deodata bi-bolă se intorce și trantesce pre bițea muiere la pamentu și o calca cu picioarele. Omenii alergă intrajutoriu cu furci de feru, cu bâte și cu alte in-strumente și se silescu sa elibere pre muiere de povar'a acăst'a fatala. Bibolă se aruncă și mai tare pre femeia și nici cu batâi, nici intepându-o nici cu ascii aprinse nu au pututu sculă, și mână de pre femeia. Au trebitu sa o omore formalu și apoi mórtă sa o pravaleșca cu rudele de pre mei mórt'a femeia. Muiera e inca in vietă dura in o stare de totu trista.

Concursu.

Devenindu, la scolă populară gr. or. din Sabiu o statione de Invatatoriu vacanta, prin acăst'a se scrie concursu pâna la 15 Augustu cal. vechiu.

Cu acestu postu este imprenutu unu salariu anualu de 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupă acăstă statuțe, au de a așterne pâna la numitul terminu, la Inspectioanea scolara districtuala din locu, urmatorele docu-mente:

- a) ca au absolvatu patru clase gimnasiale, și cursulu pedagogicu, séu clericale;
- b) ca au deținu cunoștința despre cantările și tipicula bisericescu,
- c) ca au vietia morală nepetata.

Cei mai multu qualificati voru avea preferintia

Din siedint'a Comitetului paroch.

Sabesiu 14 Iuliu 1868:

Comitetulu parochialu gr. or.

Concursu.

La scolă capitală greco-orientala in Urbea Fagarasului, care se activeda cu prim'a Septembrie 1868 cal. Julianu este de lipsa unu invetitoriu pentru clas'a II și eventuale a III cu urma-toriile emolumente, adeca:

in bani 300 fl. v. a. și locuția in natura, apoi lemnele necesarie pentru incaldirea casei de scola in propi'a regia.

Spre ocuparea acestui postu se scrie concursu pâna in finea lunei Augustu 1868. cal. nou.

Competitorii voru indreptă reursele scrise in-tregi cu mân'a propria la Esori'a scolă capitală gr. or. in Fagaras și voru produce pre lângă densele documente comprobatorie:

- a) că suntu de religiune greco-orientale,
- b) că se bucură de purtare morale nepetata,
- c) că cunoște limba română, care e a invetie-mentului, apoi limbele germană și magiară, care suntu studie oblegate, cu perfectiune,
- d) că au absolvatu cursulu pedagogicu și suntu calificati de invetitorii la scola capetale.

Concurrentii, cari voru documenta studiile mai inalte, voru adeveri a fi serviti și pâna acuma in asemenei scole cu bunu succesu séu ca suntu es-perti in cantări se voru preferi la alegere.

Dela Esori'a scolă capitală gr. orientală,

Fagaras in 24 Iuliu 1868.

Petr. Popescu

Prot. și inspect. Distr.